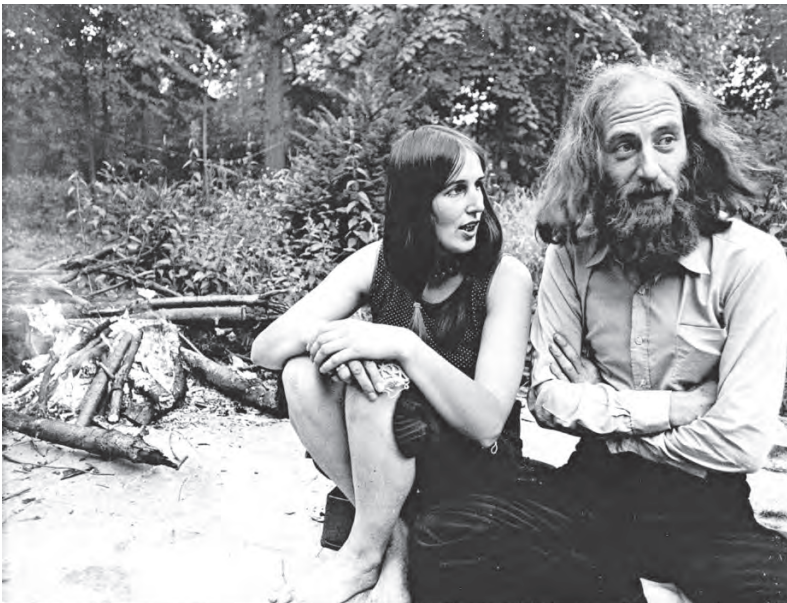

Ten eerste

Muller en zijn vrouw bij een 'vreugdevuur', 1971.

Foto ANP

Ontruiming van de directieket van Dennendal, 1974.

Foto ANP

POSTUUM CAREL MULLER 1937-2020

Profeet van Dennendal was zijn tijd voorruit

Directeur Carel Muller gaf de verstandelijk gehandicapte bewoners van psychiatrisch zorgcentrum Dennendal begin jaren zeventig veel meer vrijheid dan destijds gebruikelijk. De landelijke rel die zich jaren voortsleepte eindigde met de arrestatie van Muller in 1974. De foto's van de Dennendal-affaire tekenen het tijdperk.

Hij werd met zijn lange baard en haren in de jaren zeventig gezien als een kruising tussen Raspoetin en Jesus Christ Superstar – een profeet van een nieuwe omgang met verstandelijk gehandicapten, die toen nog zwakzinnigen, zo niet debielen of imbecielen werden genoemd. Op 3 juli 1974 voerden twee politieagenten hem af bij het psychiatrisch zorgcentrum Dennendal in Den Dolder. De foto daarvan werd een van de iconische beelden uit de jaren zeventig. Tegelijkertijd werden honderden medewerkers gearresteerd, honderden bezetters en sympathiserende ouders op straat gezet en de bewoners verplaatst. Het 'verdunningsex-

periment' om mensen met een verstandelijke beperking te bevrijden uit hun afzondering, was mislukt. Toenmalig premier Den Uyl sprak van een persoonlijke nederlaag.

Muller wilde verstandelijk gehandicapten van hun grote slaapzalen in centra ver van de bewoonde wereld halen en laten samenleven met andere burgers. Het bestuur van de Willem Arntz Stichting waaronder Dennendal viel, was ertegen. Er waren ook ouders tegen, opgezweept door verhalen in de media dat het op Dennendal een totale chaos zou zijn.

Muller vond het tegendeel. Hij gaf de mensen bewegingsvrijheid. Verstandelijk gehandicapten waren even goede en nuttige mensen als die zonder beperking. Hij was anti-autoritair. Het personeel hoefde ook niet in witte jassen te lopen. Zelf ging hij

doorgaans gekleed in een spijkerpak. Muller vond dat de mensen in de toenmalige zorginrichtingen werden 'gedehumaniseerd' en 'gehospitaliseerd'. Wie toen gek of zwakzinnig werd genoemd, diende in zijn ogen juist in zijn eigenheid gewaardeerd te worden. Nu is dat normaal. Toen was het onbespreekbaar.

Carel Muller overleed 24 februari in zijn woonplaats Eelde, waar hij woonde met zijn tweede vrouw Elja Baas. Hij had al enige tijd kanker, maar liet er niets aan doen. 'Hij had totaal geen vertrouwen in de medische stand. De kanker heeft hem gewoon opgevreten', zegt zijn zus Carina van de Weg-Muller, auteur van het boekje *Mijn broer en ik*. Muller werd 82 jaar. Met Elja Baas had hij één kind, met zijn eerste vrouw Noor Kruithof kreeg hij zes kinderen.

Ten eerste

Carel Muller arriveert bij psychiatrisch zorgcentrum Dennendal in Den Dolder, 1971.

Foto Anefo

Muller werd geboren in Rotterdam, in een gezin van drie kinderen. Zijn vader werkte daar bij de pastorale groep Kerk en Wereld. Uiteindelijk zou hij burgemeester van Lekkerkerk worden. Zijn ouders waren pacifistisch, en in de jaren vijftig weigerde Muller de dienstplicht te vervullen. Als vervangende dienstplicht deed hij werk in een zwakzinnigeninrichting in Woensel. De inhumane manier waarop de mensen werden behandeld, raakte hem.

Hij besloot op de universiteit van Utrecht psychologie te gaan studeren. In 1964 kwam hij bij Dennendal in dienst als psycholoog. Hij klom op tot directeur-psychiatrie. Tegelijkertijd werd hij aanhanger van de Kabouterbeweging van Roel van Duijn, de opvolger van Provo, die zich keerde tegen de consumptiemaatschappij en aantasting van natuur en

milieu. Zij hadden hun eigen Oranje Vrijstaat en een van hun ministeries was het Volksdepartement voor Geestelijke Volksgezondheid. Muller probeerde de ideeën daarvan vorm te geven in Dennendal, maar liet zich ook inspireren door de antroposofie. Er kwamen biologisch-dynamische tuinen. Patiënten werden cliënten, en werden uit hun isolement gehaald.

Verontwaardiging

Nadat een van de patiënten was verdronken in het zwembad, ontstond een grote rel. *De Telegraaf* kopte: 'Den Dolder draait dol door kabouters'. De onderzoeker Muller trok het zich niet zo aan. Het bestuur van de overkoepelende Willem Arntz Stichting wel. Ook de regering vertrouwde het niet, vanwege de grote maatschappelijke verontwaardiging. Toenmalig minis-

ter Kruisinga stelde een onderzoek in, met als gevolg dat Muller eerst op non-actief werd gesteld en later zelfs werd ontslagen. Hij weigerde te vertrekken en sympathisanten sloten zich bij hem aan. In januari 1974 werd besloten de zorginrichting te bezetten en Nieuw-Dennendal op te richten, dat los stond van het oude Dennendal. Uiteindelijk greep de politie in en werd Nieuw-Dennendal ontruimd. 'Carel was compromisloos en ook niet altijd even tactvol. Dat leidde mede tot een enorme confrontatie', erkent zijn zus nu.

Na zijn ontslag zou Muller verhuizen naar Peize in het noorden van Drenthe, waar hij met zijn gezin in een boerderij ging wonen. Hij werd later docent op de Sociale Academie in Groningen. In de jaren tachtig schoor hij zijn baard af en kortwakte

hij zijn haren. Carina: 'Onze vader kwam een keer langs in 1983 en zag hem bij de boerderij. 'Wie is die mijnheer', vroeg hij. Hij herkende Carel niet eens meer. Zijn idealen uitdragen deed hij ook niet echt meer. Dat hoefde ook niet. Die werden gewoon overgenomen. Carel was zijn tijd ver vooruit geweest.'

Verbitterd was haar broer niet, aldus Carina van de Weg-Muller. Volgens haar keek hij in de media altijd nuchter terug op 'Dennendal'. 'Iedereen kende hem nu eenmaal als Carel van Dennendal.' Later verhuisde hij naar Eelde. Na zijn pensionering richtte hij nog een bedrijfje op onder de titel 'Opgeruimd staat netjes'. Hij bood aan spullen op te halen die mensen bij het grofvuil wilden zetten. Die verkocht in Eelde op de grote rommelmarkt.

Peter de Waard

ILLEGAAL NAAKT

Pornosite Vagina.nl aangeklaagd

Pornosite Vagina.nl plaatst naast professionele pornofilmpjes veel amateurfilmmpjes zonder toestemming van de mensen die in beeld zijn. Dit beweren Stichting Stop Online en Shaming Helpwanted.nl. Ze beginnen een rechtszaak om plaatsing van deze video's te voorkomen. Ook op leeftijd van de mensen in beeld zou niet worden gecontroleerd.

OP SCHIPHOL

Strafproces MH17 trekt veel media

Ruim vierhonderd journalisten uit meer dan twintig landen hebben zich aangemeld voor het strafproces over het neerhalen van vlucht MH17 in 2014. Het monsterproces, waar nu al meer dan een jaar voor is uitgetrokken, begint maandag 9 maart in de extra beveiligde rechtbank op Schiphol. Naast de rechtbank is een perscentrum gebouwd.

LEEUWARDEN

Twintig jaar geëist voor moord op gezin

Het Openbaar Ministerie heeft voor het gerechtshof in Leeuwarden twintig jaar cel geëist tegen een 22-jarige man uit Glimmen. Hij zou in 2017 zijn 23-jarige vriendin en haar 6-jarige dochttertje in Haren om het leven te hebben gebracht. Eerder kreeg hij ook twintig jaar, voor de rechtbank in Groningen, waarna hij in hoger beroep ging.

VOLKSMARSEN

Inrijden op publiek carnaval 'dolle actie'

De man die maandag inreed op een carnavalsoptocht in het Duitse Volksmarsen deed dat niet uit politieke of ideologische motieven. Volgens de Franfurter Allgemeine